

Margaret Thatchers comeback

Af prorektor Lykke Friis

Berlingske Tidende, 26. juni 2007, 2 Sektion, MAGASIN, side 11

”This Lady is (Still) Not for Turning”. Under denne overskrift kunne man i sidste uge se en stålsat Margaret Thatcher mindes 25-året for Falk-lands-krigen. Jernladyens pludselige comeback var særdeles veltimet. I hvert fald var det svært at overse hendes skygge i korridorerne i Bruxelles, da EU-topmødedramaet i fredags gik ind i slutfasen. Ikke alene kæmpede Tony Blair, helt efter den Thatcherske drejebog, indædt for at holde ”de røde linjer”. Hertil og ikke længere gik den britiske kompromisvillighed!

Mindst lige så tankevækkende var det, at de nu verdensberømte polske tvillinger havde lige så vanskeligt som fru Thatcher ved at acceptere, at Tyskland igen fylder mere på landkortet og i forhandlingslokalet. Som den tidligere premierminister så skarpt formulerer det i sine erindringer, ligger det nemlig i ”den tyske nationale karakter”, at landet siden Bismarcks samling ”svinger mellem aggression og manglede selvtillid”.

Hvor man i 1989 måske troede, at Thatchers bekymring for det nye Tyskland var et forbigående fænomen, må man efter weekendens topmødedrama konstatere, at den er uhyre sejlivet. Konklusionen på topmødet er kort sagt, at vi skal runde ”sølvbrylluppet” for Berlin-murens fald, før resten af Europa kan acceptere, at Tyskland får mere magt i EUs Ministerråd end f.eks. Frankrig, Storbritannien og Polen. Først dér, i 2014, træder det nye stemmesystem i kraft, som først franskmændene og nu polakkerne så hårdnakket bekæmpede. Indtil da kører EU-landene videre med Nice-traktatens stemmeregler. Om noget, cementerer dét, at den europæiske integrationsproces, trods alle søndagstalerne under Den Kolde Krig om ”det hele Europa”, i bund og grund var en vesteuropæisk eksercits. Ingen politiker havde i sin vildeste fantasi forestillet sig, at processen skulle rumme et genforenet Tyskland, for slet ikke at tale om Polen, Ungarn og de andre central- og østeuropæiske lande. Og præcis derfor har tilpasningsprocessen efter de glade novemberdage i 1989 været så vanskelig for EU.

Selvom det institutionelle kompromis fra i lørdags næppe her og nu vil styrke beslutningskraften i Ministerrådet, er det derfor alligevel afgørende. Efter 18 års avanceret studiekreds om magtfordelingen i Ministerråd, Parlament og Kommission kan medlemsstaterne nu koncentrere sig om de respektive politikområder, lige fra klima- til konkurrencepolitikken. Ikke mindst i Kommissionen er lettelsens suk næsten øredøvende. For hvordan skulle EU have været klar til at tage fat på en frisk med en ny amerikansk og russisk præsident, hvis stats- og regeringscheferne stadig var travlt optaget af de interne spilleregler? I praksis er der da heller ingen tvivl om, at EUs beslutningskraft ikke kun påvirkes af de formelle spilleregler i traktaten. Mindst lige så afgørende er det, at den økonomiske udvikling i Frankrig og Tyskland, efter ti års stagnation, nu er begyndt at vende. Alt andet lige vil det gøre det lettere for medlemsstaterne at blive enige om diverse initiativer inden for f.eks. det indre marked.

Endelig er det vanskeligt at komme udenom, at den personlige kemi mellem stats- og regeringscheferne spiller en afgørende rolle. Også her satte weekendens topmøde punktum. Gerhard Schröder, Jacques Chirac og Tony Blair forvises nu til historieboøgerne og erstattes af et trekløver, der ikke alene repræsenterer en anden generation, men som også umiddelbart er på bedre

bølgelængde. I hvert fald får Angela Merkel, Nicolas Sarkozy og Gordon Brown nu mulighed for at lægge skærmydslerne om bl.a. Irak-krigen bag sig.

Og selvom Margaret Thatcher langt fra vil være enig i alt, hvad trekløveret foretager sig, vil hun nok efter Angela Merkels seneste kraftpræstation finde en vis tilfredshed i en af sine egne politiske grundsætninger: ”Hvis du vil have noget sagt, så spørg en mand ... Hvis du vil have noget gjort, så spørg en kvinde”.